

2. עמותת "גישה- מרכז לשמירה על הזכות לנוע"

ע"י ב"כ עוה"ד סיגי בן ארי ו/או אסנת כהן ליפשיץ ו/או
מוריה פרידמן שריר ו/או מונא חדאד מ"גישה - מרכז
לשמירה על הזכות לנוע"
רחוב הרכבת 42 תל אביב, 67770
טלפון: 03-6244120; פקס: 03-6244130
דוא"ל: info@gisha.org

העותרות

- נגד -

1. מתאם פעולות הממשלה בשטחים
2. מינהלת התיאום והקישור (עזה)

כולם ע"י פרקליטות מחוז דרום (אזרחי)
בניין קרסו, קרן היסוד 4 (קומה 8) באר שבע, ת.ד. 10309
טלפון: 073-3801222; פקס: 02-6467058

המשיבים

עתירה מינהלית דחופה

מוגשת בזאת עתירה מינהלית דחופה במסגרתה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים לבטל את החלטתם מיום 1.7.2019 ולהתיר לעותרת לצאת מרצועת עזה ולהיכנס לישראל לצורך השתתפות בטקסי חתונת נכדתה, אשר יחולו בימים 11-12.7.2019.

כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות העותר בעתירה זו, לרבות שכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ כדין.

בשל הדחיפות הנובעת ממועד טקסי החתונה, לעתירה נלווית בקשה לקיום דיון דחוף.

הצדדים לעתירה

1. העותרת 1 (להלן: **העותרת**) הינה תושבת פלסטינית המתגוררת ברצועת עזה והמבקשת להיכנס לישראל לצורך השתתפות בחתונת נכדתה, אזרחית ישראלית.
2. העותרת 2 (להלן: **גישה** או **עמותת גישה**) הינה עמותה ישראלית, שמטרתה להגן על זכויות אדם בישראל ובשטחים הנתונים לשליטתה, ביניהן הזכות לחופש התנועה.

3. המשיב 1 (להלן: **המתפ"ש**) הינו האחראי על יישום מדיניות ממשלת ישראל בשטחים הכבושים. המתפ"ש הוסמך על ידי המפקד הצבאי להנפיק היתרי כניסה לתושבים פלסטינים לישראל, מכוח חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), תשס"ג-2003 (להלן: **החוק**).

4. המשיב 2 (להלן: **המשיב** או **מת"ק עזה**) כפוף למתפ"ש והינו זרוע ביצועית שלו בכל הנוגע לקשר עם תושבי רצועת עזה. מת"ק עזה הינו הרשות המנהלית המוסמכת לקבל בקשות של תושבי רצועת עזה להיכנס לישראל, לבחון אותן, ולקבל החלטה באם לסרב או לאשר אותן.

ואלה נימוקי העתירה

התשתית העובדתית

5. העותרת הינה תושבת פלסטינית המתגוררת ברצועת עזה, בת 62, אם ל-3 בנות אזרחיות ישראליות המתגוררות בישראל עם משפחותיהן.

העתק תעודת הזהות של העותרת מצ"ב ומסומן ע/1.

6. העותרת מעוניינת לצאת מרצועת עזה לישראל לצורך השתתפות בחתונת נכדתה, [REDACTED], [REDACTED], אזרחית ישראלית. טקסי החתונה עתידים להתקיים בימים 11.7.2019 ו-12.7.2019.

העתק ההזמנה לחתונת הנכדה בצרוף תרגום חופשי מטעם העותרת 2 וחווה הנישואין של הנכדה עם בן זוגה מצ"ב ומסומן ע/2.

7. ביום 18.6.2019 הגישה העותרת בקשה למשיבים, באמצעות הוועדה האזרחית הפלסטינית, לצאת לישראל כדי להשתתף בחתונת הנכדה וביום 26.6.2019 פנתה למשיבים בשמה גם עמותת גישה. לבקשות צירפה כנדרש העתק תעודת זהות והעתק הזמנה לאירוע.

העתק פניית העותרת באמצעות עמותת גישה מיום 26.6.2019 מצ"ב ומסומן ע/3.

8. ביום 1.7.2019 התקבלה תשובתם המפתיעה והלאקונית של המשיבים, כי בקשתה של העותרת מסורבת "משום שהמסמכים שהוגשו אינם תקינים, כפי שנדרש בהתאם למדיניות...".

העתק תשובת המשיבים מיום 1.7.2019 מצ"ב ומסומן ע/4.

9. בתשובתם נמנעים המשיבים לפרט אילו מסמכים אינם תקינים לשיטתם ולעותרת אין כל מושג במה דברים אמורים. יצויין כי העותרת 2 מגישה בשם פוניה בקשות רבות ואמונה על המסמכים הנדרשים לצורך אישור בקשה לחתונה ואף לה לא ברור מדוע ועל שום מה סורבה הבקשה בטענה למסמכים לא תקינים.

הטיעון המשפטי

10. עניינה של העתירה בבקשת העותרת לחגוג עם משפחתה ונכדתה את נישואיה של האחרונה, אזרחית ישראלית המתגוררת בישראל. אין מחלוקת שהבקשה **עומדת בקריטריונים הצרים שקבעו המשיבים**. וכן לא יכולה להיות מחלוקת שנדרשים טעמים כבדי משקל על מנת למנוע את השתתפות העותרת בארוע משמעותי זה.

11. חרף העמידה בקריטריונים, עולה מתשובת הסירוב של המשיבים לבקשה, כי הם אינם נותנים לבקשה את תשומת הלב הראויה והמתבקשת. הבקשה נדחתה באופן לקוני בטענה למסמכים בלתי תקינים כאשר לא הובהר מהם המסמכים הבלתי תקינים ולא ניתנה לעותרת כל אפשרות להוסיף עליהם או לתקנם. בכך חטא המשיב לחובותיו כרשות מינהלית.

המסגרת הנורמטיבית

12. חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003 (להלן: **החוק**) מסמיך את המפקד הצבאי לתת היתרי שהייה בישראל לתושבים פלסטיניים, למטרות זמניות שונות (סעיף 33 לחוק).

13. תושב עזה המבקש לצאת מגבולות הרצועה, נדרש לקבל היתר מהמשיבים אשר מותנה בעמידה בקריטריונים נוקשים ביותר. הסדר זה הוא תולדה של החלטת הקבינט המדיני-בטחוני של ישראל מספטמבר 2007, שקראה להגבלה של תנועת האנשים והסחורות מהרצועה ואליה. מסמך המדיניות זמין בכתובת:

http://www.gisha.org/UserFiles/File/LegalDocuments/procedures/entering_and_exiting_gaza/03.pdf

14. מדיניות זו מעוגנת במסמך "סטטוס הרשאות לכניסת פלסטינים לישראל, ליציאתם לחו"ל ולמעברם בין איו"ש לבין רצועת עזה" (להלן: **סטטוס הרשאות**), המסמך המפרט את מדיניות המשיבים לגבי תנועת אנשים וסחורות בין רצועת עזה, הגדה המערבית וישראל.

סטטוס הרשאות המעודכן (מיום 6.5.2019) זמין בכתובת:

<http://www.gisha.org/UserFiles/File/LegalDocuments/procedures/general/50.pdf>

15. העותרת עומדת בקריטריונים הצרים והמוגבלים שקבעו המשיבים ליציאה מעזה לישראל. ס' 15 לפרק ב' העוסק בהרשאות לאוכלוסיה הפלסטינית ברצועת עזה קובע כי מאושרת **כניסת תושבי רצועת עזה לישראל לצורך השתתפות בחתונה** של קרוב משפחה מדרגה ראשונה. קריטריון זה מופיע גם בס' 2 ג' לפרק ג' העוסק בסטטוס הרשאות לכניסת פלסטינים לישראל לצורך מעבר בין הגדה לעזה.

העתק החלקים הרלוונטיים בסטטוס ההרשאות מצ"ב ומסומן ע/5.

המשיבים הפרו את חובת ההנמקה וחובת ההגינות של הרשות

14. חובת ההגינות של הרשות היא אבן פינה בדיני המינהל הציבורי, בהיותה נאמן של הציבור (בג"ץ 164/97 **קונטרס נ' משרד האוצר**, פ"ד נב(1), 289 (1998); דפנה ברק-ארז, **משפט מינהלי**, כרך א' 276 (2010)). חובת ההגינות נובעת מכך שהשלטון והיחיד אינם שווי-כוחות ואינם שווי-מעמד. השלטון מחזיק כוח ועצמה וחובת ההגינות נועדה לשמש בלם לכוח ורסן לעצמה. הגם שהעותרת אינה אזרחית ישראלית, היא עדיין תלויים בהחלטת המשיבים. כל עוד למשיבים היכולת למנוע את כניסתה לישראל ובכך לפגוע בזכויות יסוד המוקנות לה, מוטלת עליהם חובה לנהוג כלפיה במידת ההגינות, כמו כלפי כל פונה התלוי ברשות.

15. חובת ההגינות מחייבת את הרשות לטפל באופן רציני ואחראי בפנייתם של תושבים כדוגמת העותרת ולהשיב להם באופן בהיר ומפורש. המענה הלקוני, כפי שניתן לעותרת – סירוב בטענה של

אי תקינות המסמכים – אינו מבהיר לעותרת אילו מסמכים אינם תקינים ומדוע ואילו מסמכים עליה להשלים לצורך הטיפול בבקשה. זהו אינו טיפול רציני ואחראי בבקשת העותרת כנדרש מרשות מינהלית, ומן הראוי היה שתשובה כפי שניתנה תהא תשובת ביניים אשר תבהיר לעותרת היכן, לשיטתם של המשיבים, מצויה הבעיה במסמכים שהוגשו ותוך מתן אפשרות לעותרת להשלים מסמכים. **תשובת המשיבים כפי שניתנה היא בלתי מונומקת ובלתי הוגנת.**

16. זאת ועוד. והמשיבים עומדים בקשר יומיומי עם העותרת 2 ועם באי כוחה ולא אחת פונים אל עמותת גישה בבקשות שונות. ואולם, במקום לפנות גם הפעם אל העותרת 2, להסביר מדוע לשיטתם המסמכים שהוגשו אינם תקינים, ואילו מסמכים ניתן לשלוח על מנת שהבקשה תאושר ולא תידחה על הסף, העדיפו המשיבים לקבל החלטת המסרבת לבקשה הומניטארית שהתבקשה במסגרת הקריטריונים.

17. התנהלות זו של המשיבים פסולה גם מן הטעם שהיא חורגת מעקרונות יסוד של מינהל תקין, המחייבים רשות מנהלית לנמק את החלטותיה. חובת ההנמקה מושתתת על כך שהיא מסייעת לרשות לקבל החלטה רציונאלית ולא שרירותית ביחס לבקשת הפרט, מחייבת את הרשות לבסס את ההחלטה על תהליך מסודר שבו נשקלים כל השיקולים הרלוונטים ומסייעת להסתמכות נכונה של הפרט עליה. במקרה דנן, סירובם הלקוני של המשיבים אינו מאפשר לעותרים לכלכל את צעדיהם בהיעדר הנמקה מפורטת (דפנה ברק-ארז, **משפט מינהלי** כרך א' 423-424 (2010)).

18. כך, העותרים נאלצים להגיש את העתירה מבלי להבין לאשורן את טענת המשיבים בדבר אי תקינות המסמכים ומהו הטעם לסירוב הבקשה, דבר הפוגע ביכולתו למצות את זכויותיו באפיקים אחרים ובפרט בפני ערכאות. לעניין זה יפים דברי השופטת יהודית צור בעת"מ (י-ם) 139/07 **משה כהן נ' שר הפנים** פסי' 49 (25.07.2007):

”בתי המשפט חזרו והדגישו את החובה של רשות ציבורית לטפל בפניות של אזרחים בדרך עניינית ויעילה. חשוב במיוחד להקפיד על מתן תשובה תוך זמן סביר והעיקר **יש לייצע את הפונה בצורה ברורה ומדויקת מהי עמדת הרשות בעניינו ומה נדרש ממנו לעשות על מנת לקדם את עניינו בצורה יעילה ועניינית.**”

המשיבים פוגעים באופן בלתי מידתי בזכויות העותרת

19. מחדלם של המשיבים להשיב לבקשת העותרת באופן בלתי מנומק ובלתי הוגן המסכל את יציאתה לבחנתונת נכדתה הוא גם בלתי מידתי בהיותו פוגע בזכויות היסוד של העותרת. יוזכר, כי נוכח השליטה של ישראל על מעברי הגבול בין רצועת עזה לבין שטחה ושליטתה על תחומי חיים רבים של תושבי עזה, **מחויבת היא מכוח המשפט הבינלאומי והישראלי לכבד ולהגן על אותן זכויות האדם המושפעות משליטתה**- בראשן הזכות לחופש התנועה של התושבים והזכויות שנגזרות ממימוש חופש התנועה, כגון במקרה דנן **הזכות לחיי משפחה תקינים**. בית המשפט העליון הכיר בכך שנוכח שליטתה של ישראל על מעברי הגבול, והתלות שפיתחו תושבי עזה בישראל באספקטים רבים, היא מחויבת להבטיח את הצרכים ההומניטאריים של תושבי עזה (בג"ץ 9132/07 **אלבסיוני ואח' נ' ראש ממשלת ישראל ואח'** (30.1.2008)).

20. הזכות לחיי משפחה היא זכות יסוד בעלת מעמד חוקתי במשפט הישראלי וזכות אוניברסאלית מוכרת במשפט הבינלאומי (ר' סעיף 12 וסעיף 16(3) להכרזה האוניברסלית בדבר זכויות האדם, 1948; סעיף 10 לאמנה בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, 1966; סעיפים 17 ו-23 לאמנה בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, 1966; סעיף 12 לאמנה האירופית בדבר זכויות האדם; סעיף 27 לאמנת ג'נבה הרביעית). בית המשפט הנכבד חזר והדגיש את מעמדה החוקתי ואת חשיבותה הרבה של הזכות לחיי משפחה בפסקי דין רבים.

21. בעניינה של העותרת פוגעים המשיבים בזכות לחיי משפחה של העותרת בתשובה הלתי מנומקת ובלתי הוגנת ומבלי לאפשר לעותרת להבין את טענותיהם ולפכיד מדובר בפגיעה שאיננה מידתית.

נוכח כל האמור לעיל, בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיבים להתיר את **כניסת העותרת לישראל לשם השתתפות בטקסי החתונה של נכדתה שיתקיימו בימים 11-12.7.2019.**

לאור התנהלות המשיבים שתוארה לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד גם לחייב את המשיבים בהוצאות העותרת, לרבות אגרת בית משפט ושכ"ט עו"ד כדין.

העתירה נתמכת בתצהיר העותרת שנחתם בפני עורך דין ברצועת עזה ונשלח לח"מ, לאחר תיאום טלפוני. בשל הקושי בקיום מפגשים בין העותרת לבין ב"כ ובשל דחיפות העתירה, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את התצהיר ואת יפוי הכוח שנחתמו ונשלחו בפקס.

סיגי בן ארי, עו"ד

ב"כ העותרים

3.7.2019